

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-23.12- 05.01/201.00.1/Б/ ОК22-01-2025
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 20 / 1

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вченою радою факультету
Гірничої справи, природо-користування
та будівництва
26 серпня 2025 р., протокол № 7
Голова Вченої ради

 Володимир КОТЕНКО

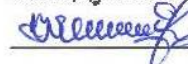
РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «КОРМОВИРОБНИЦТВО ТА ЛУКІВНИЦТВО»

для здобувачів вищої освіти освітнього ступеня «бакалавр»
спеціальності 201 «Агрономія»
освітньо-професійна програма «Агрономія»
факультет гірничої справи, природокористування та будівництва
кафедра здоров'я природи та якості харчових ресурсів

Схвалено на засіданні кафедри
здоров'я природи та якості харчових
ресурсів

25 серпня 2025 р., протокол № 7

Завідувач кафедри

 Михайло КЛЮЧЕВИЧ

Гарант освітньо-професійної програми

 Сергій ВИГЕРА

Розробник: д. с.-г. н., професор, завідувач кафедри здоров'я природи
та якості харчових ресурсів КЛЮЧЕВИЧ Михайло

Житомир
2025 – 2026 н. р.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-23.12- 05.01/201.00.1/Б/ ОК22-01-2025
	<i>Випуск 1</i>	<i>Зміни 0</i>	<i>Екземпляр № 1</i>	<i>Арк 20 / 2</i>

Робоча програма навчальної дисципліни «Кормовиробництво та луківництво» для здобувачів вищої освіти освітнього ступеня «бакалавр» спеціальності 201 «Агрономія» освітньо-професійна програма «Агрономія» затверджена Вченою радою факультету гірничої справи, природокористування та будівництва від 26 серпня 2025 р., протокол № 7.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-23.12- 05.01/201.00.1/Б/ ОК22-01-2025
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 20 / 3

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма здобуття вищої освіти
Кількість кредитів 4	Галузь знань 20 «Аграрні науки та продовольство»	обов'язкова
Модулів – 1	Спеціальність 201 «Агрономія»	Рік підготовки:
Змістових модулів – 2		III-й
Загальна кількість годин – 120		Семестр
		5-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних 3 самостійної роботи – 4,5	Освітній ступінь «магістр»	Лекції
		16 год.
		Практичні
		32 год.
		Лабораторні
		- год.
		Самостійна робота
		72 год.
		Вид контролю: 5-й семестр – екзамен

Частка аудиторних занять і частка самостійної та індивідуальної роботи у загальному обсязі годин з навчальної дисципліни становить:

- для денної форми навчання – 40 % аудиторних занять, 60 % самостійної та індивідуальної роботи.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-23.12- 05.01/201.00.1/Б/ ОК22-01-2025
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 20 / 4

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни є формування у студентів теоретичних знань і практичних навичок про кормовиробництво та луківництво, що є основою життєдіяльності та продуктивності тварин і забезпечення населення достатньою кількістю якісних продуктів харчування тваринного походження.

Завданнями навчальної дисципліни є:

- володіти знаннями про сучасний стан, напрямки та перспективи розвитку тваринництва з метою забезпечення здорового харчування людей;
- набуття студентами знань про види кормових і лучних рослин, їх морфологічні та біологічні особливості розвитку рослин;
- формування у студентів навички технологій вирощування кормових культур, складання травосумішок, травостоїв різних типів луків та пасовищ, а також розробки шляхів їх покращення;
- уміння застосовувати знання та розуміння складати зелений конвеєр; розраховувати потребу в кормах та їх баланс;
- отримання знань прогресивних технологій заготівлі та зберігання високоякісних кормових ресурсів.

Зміст навчальної дисципліни направлений на формування наступних **компетентностей**, визначених стандартом вищої освіти зі спеціальності 201 «Агрономія» та освітньо-професійною програмою «Агрономія»:

ІК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми з агрономії, що передбачає застосування теорій та методів відповідної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

ЗК6. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

СК1. Здатність використовувати базові знання основних підрозділів аграрної науки (рослинництво, землеробство, селекція та насінництво, агрохімія, плідівництво, овочівництво, ґрунтознавство, кормовиробництво, механізація в рослинництві, захист рослин).

СК 2. Здатність вирощувати, розмножувати сільськогосподарські культури та здійснювати технологічні операції з первинної переробки і зберігання продукції.

Отримані знання з навчальної дисципліни стануть складовими наступних **програмних результатів** навчання за спеціальністю 201 «Агрономія»:

РН 11. Ініціювати оперативне та доцільне вирішення виробничих проблем відповідно до зональних умов.

РН 15. Планувати економічно вигідне виробництво сільськогосподарської продукції.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-23.12- 05.01/201.00.1/Б/ OK22-01-2025
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 20 / 5

Під час вивчення навчальної дисципліни здобувачі вищої освіти зможуть отримати наступні Soft skills:

- *комунікативні навички*: письмове, вербальне й невербальне спілкування; уміння грамотно спілкуватися по e-mail; вести дискусію і відстоювати свою позицію; навички працювати в команді;
- *уміння виступати привселюдно*: навички, необхідні для виступів на публіці; навички проведення презентації;
- *керування часом*: уміння справлятися із завданнями вчасно;
- *гнучкість і адаптивність*: гнучкість, адаптивність і здатність змінюватися; уміння аналізувати ситуацію, орієнтування на вирішення проблеми;
- *лідерські якості*: уміння спокійно працювати в напруженому середовищі; уміння ухвалювати рішення; уміння ставити мету, планувати діяльність;
- *особисті якості*: креативне й критичне мислення; етичність, чесність, терпіння, повага до оточуючих.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-23.12- 05.01/201.00.1/Б/ ОК22-01-2025
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 20 / 6

3. Програма навчальної дисципліни

МОДУЛЬ 1. Кормові фіторесурси для тваринництва

Змістовий модуль 1. Основи кормовиробництва, польові та лучні кормові культури.

Тема 1. Сучасний стан, напрямки та перспективи розвитку тваринництва. Польові кормові культури, класифікація та оцінка поживності кормів (ЗК6, СК1, СК2, РН11).

Поняття про кормові культури для тваринництва, їх мета та складові. Історія розвитку кормовиробництва як галузі сільського господарства і науки. Польові кормові культури. Програмування врожаїв кормових культур. Досягнення вчених у галузі кормовиробництва. Класифікація кормових ресурсів. Вимоги до кормів, показники поживності та якості кормів.

Тема 2. Зернові тонконогові, зернобобові та трав'яні кормові культури, особливості їх вирощування, переробки та використання в тваринництві (ЗК6, СК1, СК2, РН11, РН 15).

Озимі зернові кормові культури (жито озиме, пшениця озима, ячмінь озимий, тритикале). Ярі зернові кормові культури (пшениця яра, ячмінь ярий, овес, кукурудза). Бобові зернові рослини: горох, люпин, соя, кормові боби та інші. Природоохоронне значення, роль у вирішенні білкової проблеми та збільшенні виробництва рослинного білка. Однорічні та багаторічні трави як кормові ресурси для тваринництва.

Тема 3. Коренебульбоплідні та баштанні кормові культури (ЗК6, СК1, СК2, РН11, РН 15).

Коренеплідні кормові ресурси. Бульбоплідні кормові ресурси. Баштанні кормові ресурси. Зберігання коренебульбоплідних і баштанних кормових ресурсів.

Тема 4. Травосумішки як кормові ресурси для тваринництва (ЗК6, СК1, СК2, РН11, РН 15).

Значення і переваги травосумішок як кормових ресурсів для тваринництва. Класифікація травосумішок. Принципи підбору трав у травосумішки, їх біологічні особливості. Сівба і догляд за посівами травосумішок.

Тема 5. Лучні та нетрадиційні кормові культури (ЗК6, СК1, СК2, РН11, РН 15).

Народногосподарське значення лучних кормових ресурсів. Класифікація природних кормових угідь. Зміна рослинності сінокосів і пасовищ. Переваги та недоліки нетрадиційних кормових культур. Народногосподарське значення, біологічні особливості та технологія вирощування малопоширених кормових ресурсів.

Змістовий модуль 2. Технології поліпшення кормових угідь і виробництва якісних кормів.

Тема 6. Системи поліпшення кормових угідь. Вирощування кормових

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-23.12- 05.01/201.00.1/Б/ ОК22-01-2025
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 20 / 7

культур на насіння (ЗК6, СК1, СК2, РН11, РН 15).

Система заходів поверхневого поліпшення кормових угідь Система заходів докорінного поліпшення кормових угідь. Особливості виробництва насіння кормових культур. Технологія вирощування кормових культур на насіння.

Тема 7. Сіно і сінаж. Технологія консервування зелених кормів (ЗК6, СК1, РН11).

Заготівля і зберігання сіна. Умови заготівлі і зберігання сінажу. Значення силосу в годівлі тварин. Теоретичні основи силосування. Технологічні основи силосування.

Тема 8. Конвеєрне виробництво кормових ресурсів для тваринництва (ЗК6, СК1, СК2, РН11, РН 15).

Зелений конвеєр. Силосно-сінажний конвеєр. Сировинний конвеєр трав'яних концентратів. Гідропонний метод виробництва зелених кормових ресурсів.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-23.12- 05.01/201.00.1/Б/ ОК22-01-2025
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 20 / 8

4. Структура (тематичний план) навчальної дисципліни

Змістові модулі і теми	Кількість годин			
	денна форма			
	усього	лекції	практичні	самостійна робота
МОДУЛЬ 1. Кормові фіторесурси для тваринництва				
Змістовий модуль 1. Основи кормовиробництва, польові та лучні кормові культури.				
Тема 1. Сучасний стан, напрямки та перспективи розвитку тваринництва. Польові кормові культури, класифікація та оцінка поживності кормів	15	2	4	9
Тема 2. Зернові тонконогові, зернобобові та трав'яні кормові культури, особливості їх вирощування, переробки та використання в тваринництві	15	2	4	9
Тема 3. <u>Коренебульбоплідні та баштанні кормові культури</u>	15	2	4	9
Тема 4. Травосумішки як кормові ресурси для тваринництва	15	2	4	9
Тема 5. Лучні та нетрадиційні кормові культури	17	2	6	9
Разом за змістовий модуль 1	77	10	22	45
Змістовий модуль 2. Технології поліпшення кормових угідь і виробництва якісних кормів.				
Тема 6. Системи поліпшення кормових угідь. Вирощування кормових культур на насіння	15	2	4	9
Тема 7. Сіно і сінаж. Технологія консервування зелених кормів	15	2	4	9
Тема 8. Конвеєрне виробництво кормових ресурсів для тваринництва	12	2	1	9
Разом за змістовий модуль 2	42	6	9	27
РАЗОМ ЗА МОДУЛЬ 1	119	16	31	72
Модульний контроль 1	1	-	1	-
ВСЬОГО	120	16	32	72

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-23.12- 05.01/201.00.1/Б/ ОК22-01-2025
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 20 / 9

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
		денна форма
МОДУЛЬ 1. Кормові фіторесурси для тваринництва		
ЗМ 1. Основи кормовиробництва, польові та лучні кормові культури		
1	Тема 1. Класифікація кормових ресурсів для тваринництва.	2
2	Тема 2. Поживність кормів для тваринництва.	2
3	Тема 3. Зернофуражні фіторесурси.	2
4	Тема 4. Еколого-біологічні, морфологічні та господарські особливості зернових тонконогових кормових ресурсів.	2
5	Тема 5. Еколого-біологічні, морфологічні та господарські особливості зернобобових кормових ресурсів.	2
6	Тема 6. Морфологічні, біологічні та господарські особливості кормових трав'яних ресурсів.	2
7	Тема 7. Морфологічні, біологічні та господарські особливості коренеплідних, бульбоплідних і баштанних кормових культур.	2
8	Тема 8. Особливості складання травосумішок як кормових ресурсів для тваринництва.	2
9	Тема 9. Морфологічні, біологічні та господарські особливості кормових ресурсів сіножатей і пасовищ.	2
10	Тема 10. Морфологічні, біологічні та господарські особливості нетрадиційних кормових ресурсів.	2
11	Тема 11. Кормові фіторесурси для домашніх та екзотичних тварин.	2
ЗМ 2. Змістовий модуль 2. Технології поліпшення кормових угідь і виробництва якісних кормів.		
12	Тема 12. Поліпшення кормових угідь і облік кормових ресурсів для тваринництва.	2
13	Тема 13. Розрахунок площі посіву та потреби в насінні кормових ресурсів для тваринництва.	2
14	Тема 14. Силосні кормові ресурси, технологія заготівлі силосу.	2
15	Тема 15. Розрахунок річної потреби господарства в кормових ресурсах для тваринництва.	2
16	Тема 16. Формування зеленого конвеєра кормових ресурсів для тваринництва.	2
РАЗОМ ЗА МОДУЛЬ 1		32
РАЗОМ		32

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-23.12- 05.01/201.00.1/Б/ ОК22-01-2025
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 20 / 10

6. Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
		денна форма
МОДУЛЬ 1. Кормові фіторесурси для тваринництва		
ЗМ 1. Основи кормовиробництва, польові та лучні кормові фіторесурси.		
1	Тема 1. Сучасний стан, напрямки та перспективи розвитку тваринництва. Польові кормові культури, класифікація та оцінка поживності кормів. Коротка історія кормовиробництва як галузі та науки. Фітофенози України як кормові ресурси для тваринництва. Принципи біоенергетичної оцінки ефективності технологій вирощування кормових культур і заготівлі кормів. Показники їх якості. Фактори, що поліпшують або погіршують якість кормів та їх поїдання.	9
2	Тема 2. Зернові тонконогові, зернобобові та трав'яні кормові культури, особливості їх вирощування, переробки та використання в тваринництві. Основні фактори вирощування врожаю Спрощене визначення врожайності. Оптимізація умов вирощування кормових культур. Сортові особливості рослин та їх роль у підвищенні продуктивності зернових кормових бобових ресурсів. Біологічні, агрохімічні, агротехнічні, меліоративні, екологічні та основи кормової площі. Кормові сівозміни і їх схеми.	9
3	Тема 3. Коренебульбоплідні та баштанні кормові культури. Шляхи підвищення продуктивності коренебульбоплідних і баштанних кормових ресурсів.	9
4	Тема 4. Травосумішки як кормові ресурси для тваринництва. Технологія створення природної кормових угідь. Бобові, злакові та бобово-злакові травосумішки.	9
5	Тема 5. Лучні та нетрадиційні кормові культури. Організаційно-господарські основи використання лучних кормових ресурсів. Сучасні способи хімічного консервування кормів і їх ефективність.	9
ЗМ 2. Технології поліпшення кормових угідь і виробництва якісних кормів.		
6	Тема 6. Системи поліпшення кормових угідь. Вирощування кормових культур на насіння. Складові та організаційно-господарські й економічні основи кормової площі, її продуктивність. Апробація насінневих посівів.	9
7	Тема 7. Сіно і сінаж. Технологія консервування зелених кормів. Організаційно-господарські основи заготівлі сіна. Організаційно-господарські основи заготівлі силосу. Організаційно-господарські основи заготівлі сінажу. Організаційно-господарські основи заготівлі трав'яного борошна та різки. Еквіваленти поживності кормів. Протеїнова жирова, вуглеводна, вітамінна, мінеральна поживність. Показники їх якості.	9

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-23.12- 05.01/201.00.1/Б/ ОК22-01-2025
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 20 / 11

8	Тема 8. Конвеєрне виробництво кормових ресурсів для тваринництва. Послідовність розміщення кормових культур у сівозмінах. Фактори, що впливають на якість конвеєрного виробництва кормових ресурсів для тваринництва.	9
РАЗОМ ЗА МОДУЛЬ 1		72
РАЗОМ		72

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-23.10- 05.01/103.00.1/Б/ВК2.9 -01-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 20 / 12

7. Індивідуальні самостійні завдання

Підготувати та представити презентації (до 15 слайдів) за наступними темами:

Інновації у кормовиробництві. Розробка комплексного, системного підходу при вирощуванні кормових культур

Особливості системи інтенсивного кормовиробництва.

Стан та перспективи розвитку кормовиробництва в Україні.

Загальні вимоги до кормів.

Показники якості та поживності корму.

Класифікація польових кормових культур за їх господарським призначенням.

Типи рослин за скоростиглістю, тривалістю життя та довголіття.

Значення зернокормових культур у зміцненні кормової бази.

Біологічні особливості та технологія вирощування гороху польового.

Біологічні особливості, кормова цінність, технологія вирощування та особливості використання в годівлі тварин сої.

Біологічні особливості, кормова цінність та технологія вирощування кукурудзи на фураж.

Інноваційні технології вирощування кормових бобів на кормові цілі.

Особливості технології вирощування однорічних злакових кормових трав на зелений корм.

Інноваційні технології вирощування тритикале на кормові цілі.

Кормове, агротехнічне та природоохоронне значення багаторічних трав.

Біологічні особливості, кормове значення та технологія вирощування тонконогоу лучного.

Кормове значення, біологічні особливості та технологія вирощування люцерни посівної на зелений корм.

Характеристик однорічних та дворічних нетрадиційних кормових культур.

Новітні технології вирощування соняшнику.

Технологія приготування та зберігання силосу.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-23.10- 05.01/103.00.1/Б/ВК2.9 -01-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 20 / 13

8. Методи навчання

Під час викладання навчальної дисципліни використовуються методи навчання, що сприяють досягненню відповідних програмних результатів.

Результат навчання	Методи навчання
<i>РН 11</i>	Вербальні (лекція, пояснення); наочні (спостереження, демонстрація); практичні (різні види вправ та завдань, практики); дискусійний метод; метод активного навчання (командна робота); ситуаційний метод.
<i>РН 15</i>	Вербальні (лекція, пояснення); наочні (спостереження, демонстрація); практичні (різні види вправ та завдань, практики); дискусійний метод; метод активного навчання (командна робота); ситуаційний метод.

9. Методи контролю

Перевірка досягнення програмних результатів навчання здійснюється з використанням наступних методів.

Результат навчання	Методи контролю
<i>РН 11</i>	– Усне опитування, участь у дискусії, відповіді на проблемні запитання – Перевірка виконання домашніх завдань, практичних завдань, вправ, кейсів – Експрес-тестування – Перевірка виконання та захист індивідуальних завдань – Перевірка виконання завдань модульного контролю – екзамен
<i>РН 15</i>	– Усне опитування, участь у дискусії, відповіді на проблемні запитання – Перевірка виконання домашніх завдань, практичних завдань, вправ, кейсів – Експрес-тестування – Перевірка виконання та захист індивідуальних завдань – Перевірка виконання завдань модульного контролю – екзамен

10. Оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти

Оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни здійснюється відповідно до Положення про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у Державному університеті «Житомирська політехніка» та розподілу балів, що наведений нижче.

Система оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни включає поточний, модульний та підсумковий контроль у всіх семестрах вивчення навчальної дисципліни.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-23.10- 05.01/103.00.1/Б/ВК2.9 -01-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 20 / 14

Поточний контроль проводиться для оцінювання рівня засвоєння знань, формування умінь і навичок здобувачів вищої освіти впродовж вивчення ними матеріалу модуля (змістових модулів) навчальної дисципліни. Поточний контроль здійснюється під час проведення навчальних занять.

Модульний контроль проводиться з метою оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти за модуль (змістові модулі) навчальної дисципліни. Модульний контроль проводиться під час навчального заняття після завершення вивчення матеріалу модуля (змістових модулів) навчальної дисципліни. Модульний контроль здійснюється у формі підсумкового усного опитування або тестування.

Студент може покращити оцінку за модульним контролем шляхом перездачі опанованого матеріалу у формі підсумкового усного опитування.

Підсумковий контроль проводиться для підсумкового оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни. Підсумковий контроль проводиться у формі екзамену. Процедура складання екзамену визначена у Положенні про організацію освітнього процесу у Державному університеті «Житомирська політехніка».

Розподіл балів з навчальної дисципліни

Види робіт здобувача вищої освіти	Кількість балів за семестр
Для здобувача денної форми здобуття вищої освіти	
Виконання завдань поточного контролю	60
Виконання завдань модульного або підсумкового контролю	40
Підсумкова семестрова оцінка	100
Для здобувача заочної форми здобуття вищої освіти	
Виконання завдань поточного контролю	60
Виконання завдань підсумкового контролю	40
Підсумкова семестрова оцінка	100

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-23.10- 05.01/103.00.1/Б/ВК2.9 -01-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 20 / 15

Розподіл балів за виконання завдань поточного контролю

Види робіт здобувача вищої освіти	Кількість балів за семестр	
	денна форма	заочна форма
Виконання завдань під час навчальних занять	48	48
Виконання та захист індивідуальних самостійних завдань	12	12
Виконання науково-дослідної роботи та інших видів робіт (додаткові – заохочувальні бали): 1. Участь у студентських предметних олімпіадах, Всеукраїнському конкурсі студентських наукових робіт, грантах, науково-дослідних проектах 2. Підготовка наукових статей, тез доповідей наукових конференцій 3. Інші види робіт (наводиться перелік інших видів робіт)	+	+
Разом за виконання завдань поточного контролю	60	60

Розподіл балів за виконання завдань під час навчальних занять

Види робіт здобувача вищої освіти ¹	Кількість балів за семестр	
	денна форма	заочна форма
Відповіді (виступи) на заняттях	10	10
Участь у дискусії	10	10
Виконання поточних тестових завдань	10	10
Виконання та захист завдань, кейсів	10	10
Разом за виконання завдань під час навчальних занять	40	40

З метою застосування цілих чисел для оцінювання активностей здобувачів вищої освіти під час навчальних занять протягом семестру використовується 100-бальна шкала оцінювання кожного окремо виду робіт. Розрахунок набраних здобувачем вищої освіти балів за виконання завдань під час навчальних занять за семестр проводиться за формулою:

$$P_{H3} = (P_{B100} \times BK_B + P_{уд100} \times BK_{уд} + P_{...} \times BK_{...}) \times K_{H3}, \quad (1)$$

де P_{H3} – кількість набраних здобувачем вищої освіти балів за виконання завдань під час навчальних занять за семестр;

P_{B100} , $P_{уд100}$, $P_{...}$ – кількість набраних здобувачем вищої освіти балів за семестр відповідно за відповіді (виступи) на заняттях, за участь у дискусії, за виконання іншого виду робіт, визначеного викладачем (кожний окремо вид робіт на навчальних заняттях оцінюється за 100-бальною шкалою);

BK_B , $BK_{уд}$, $BK_{тз}$, $BK_{зк}$ – вагові коефіцієнти відповідно за відповіді (виступи) на заняттях, за участь у дискусії, за виконання поточних тестових завдань, за виконання та захист завдань, кейсів. Значення вагових коефіцієнтів становить для денної форми:

$$BK_B = 10 \div 40 = 0,25;$$

$$BK_{уд} = 10 \div 40 = 0,25;$$

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-23.10- 05.01/103.00.1/Б/ВК2.9 -01-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 20 / 16

$$BK_{T3} = 10 \div 40 = 0,25;$$

$$BK_{3K} = 10 \div 40 = 0,25;$$

K_{H3} – коригувальний коефіцієнт. Значення коригувального коефіцієнту становить $K_{H3} = 40 \div 100 = 0,4$.

Розподіл балів за виконання завдань модульного контролю

Види робіт здобувача денної форми здобуття вищої освіти	Кількість балів за семестр, денна форма
Виконання завдань модульного контролю 1	40
Разом за виконання завдань модульного контролю	40

Якщо здобувач денної форми здобуття вищої освіти виконав необхідні для досягнення результатів навчання з дисципліни завдання, що передбачені робочою програмою навчальної дисципліни та/або відповідними методичними рекомендаціями, склав модульний контроль і набрав у сумі 60 балів або більше, він може погодити дану оцінку в електронному кабінеті і вона стане семестровою оцінкою за вивчення навчальної дисципліни.

Якщо здобувач денної форми здобуття вищої освіти під час вивчення навчальної дисципліни виконав необхідні для досягнення результатів навчання з дисципліни завдання, що передбачені робочою програмою навчальної дисципліни та/або відповідними методичними рекомендаціями, і набрав 60 балів або більше та бажає покращити свій результат успішності, він проходить процедуру підсумкового контролю у формі екзамену. Набрані бали за виконання завдань підсумкового контролю, а також бали за поточний контроль сумуються і формується семестрова оцінка з навчальної дисципліни. Бали, які здобувач вищої освіти набрав за виконання завдань модульного контролю, при цьому не враховуються під час розрахунку семестрової оцінки з навчальної дисципліни.

У здобувача заочної форми здобуття вищої освіти семестрова оцінка за вивчення навчальної дисципліни формується як сума кількості балів за поточний контроль і кількості балів за підсумковий контроль.

Здобувач вищої освіти допускається до процедури підсумкового контролю у формі екзамену, якщо виконав необхідні для досягнення результатів навчання з дисципліни завдання, що передбачені робочою програмою навчальної дисципліни та/або відповідними методичними рекомендаціями, і за поточний контроль у сумі набрав 36 балів або більше.

Якщо здобувач вищої освіти за результатами поточного контролю набрав 25–35 балів, він отримує право за власною заявою опанувати окремі теми (змістові модулі) навчальної дисципліни понад обсяги, встановлені навчальним планом освітньої програми. Вивчення окремих складових навчальної дисципліни понад обсяги, встановлені навчальним планом освітньої програми, здійснюється у вільний від занять здобувача вищої освіти час.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-23.10- 05.01/103.00.1/Б/ВК2.9 -01-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 20 / 17

Якщо здобувач вищої освіти за результатами поточного контролю набрав від 0 до 24 балів (включно), він вважається таким, що не виконав вимоги робочої програми навчальної дисципліни та має академічну заборгованість. Здобувач вищої освіти отримує право за власною заявою опанувати навчальну дисципліну у наступному семестрі понад обсяги, встановлені навчальним планом освітньої програми.

Процедура надання додаткових освітніх послуг здобувачу вищої освіти з метою повторного вивчення навчального матеріалу дисципліни понад обсяги, встановлені навчальним планом освітньої програми, визначена у Положенні про надання додаткових освітніх послуг здобувачам вищої освіти в Державному університеті «Житомирська політехніка».

Визнання результатів навчання, набутих у неформальній та/або інформальній освіті

Визнання результатів навчання, набутих у неформальній та/або інформальній освіті в рамках окремих тем навчальної дисципліни, здійснюється викладачем за зверненням здобувача вищої освіти та представленням документів, які підтверджують результати навчання (сертифікати, свідоцтва, скріншоти тощо). Рішення про визнання та оцінка за відповідну частину освітнього компонента приймається викладачем за результатами співбесіди зі здобувачем вищої освіти.

Визнання результатів навчання, набутих у неформальній та/або інформальній освіті в рамках цілого освітнього компонента, здійснюється за процедурою, яка визначена у Положенні про організацію освітнього процесу у Державному університеті «Житомирська політехніка».

Шкала оцінювання

Шкала ЄКТС	Національна шкала	100-бальна шкала
	екзамен	
A	Відмінно	90-100
B	Добре	82-89
C		74-81
D	Задовільно	64-73
E		60-63
FX	Незадовільно	35-59
F		0-34

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-23.10- 05.01/103.00.1/Б/ВК2.9 -01-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 20 / 18

11. Глосарій

№ з/п	Термін державною мовою	Відповідник англійською мовою
1	Фіторесурси	Phytorecources
2	Рослини	Plants
3	Культури	Crops Cultivation
4	Технологія вирощування	technology
5	Фітопродукція	Phytoproducts
6	Луки	Meadows
7	Пасовища	Pastures
8	Сіножаті	Hayfields
9	Тонконогові культури	Grasses
10	Трави	Legumes Gr
11	Бобові трави	Legumes
12	Кормові культури	Forage crops
13	Концентровані корми	Concentrated fodder
14	Сіно	Hay
15	Сінаж	Haylage
16	Силос	Silage
17	Зерно	Grain
18	Зернофураж	Grain fodder
19	Травосумішки	Grass mixtures
20	Тварини	Animals
21	Зелений конвеєр	Green conveyor
22	Зберігання кормів	Feed storage

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-23.12- 05.01/201.00. I/M/BK2.3-01-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 20 / 10

12. Рекомендована література

Основна література

Демидась Г.І., Слюсар І.Т., Коваленко В.П., Демцюра Ю.В., Бурко Л.М. Нетрадиційні кормові культури. Київ. 2020 р. 234 с.

Петренко С.Д., Петренко О.В. Кормовиробництво. Електронний підручник. 452 с.

Ключевич М. М., Вигера С. М., Ковальчук Р. Л. Сучасний стан, проблеми та перспективи розвитку органічного виробництва фітопродукції в Україні. Moderní aspekty vědy: XLIX. Díl mezinárodní kolektivní monografie / Mezinárodní Ekonomický Institut s.r.o.. Česká republika: Mezinárodní Ekonomický Institut s.r.o., 2024. P. 147–156.

Вигера С. М., Ключевич М. М., Ковальчук Р. Л. Холізм наук і освіти про здоров'я природи, якість харчових ресурсів, технології та їжу. Наукові аспекти збереження та відновлення природних ресурсів в умовах сучасного розвитку суспільства : Наукова монографія. Рига, Латвія : “Baltija Publishing”, 2024. С. 561–572.

Вигера С. М., Ключевич М. М., Ковальчук Р. Л. Обґрунтування новітньої методології забезпечення здоров'я фітоценозів. Moderní aspekty vědy: XLVII. Díl mezinárodní kolektivní monografie / Mezinárodní Ekonomický Institut s.r.o.. Česká republika: Mezinárodní Ekonomický Institut s.r.o., 2024. P. 166–175.

Feldhamer G.A., Merritt J.F., Krajewski C., Rachlow J.L., Stewart K.M. Mammalogy. Adaptation, Diversity, Ecology. Baltimore: Johns Hopkins University Press, 2020. 742 p

Linzey W. L. Vertebrate Biology. Systematics, Taxonomy, Natural History & Conservation. Baltimore: Johns Hopkins University Press, 2020. 2284 p.

Допоміжна література

Багаторічні бобові трави як основа природної інтенсифікації кормовиробництва/ Демидась та ін. Київ: ТОВ «Ніланд-ЛТД». 2013. 322 с.

Антипова Л. К. Кормовиробництво : конспект лекцій. Миколаїв : МНАУ, 2014. 115 с.

Зінченко О.І. Кормовиробництво: Підручник. К.: Вища освіта, 2005. 446 с.

Годівля екзотичних тварин: Навчальний посібник / В. А. Бурлака, М. М. Кривий, О. І. Скоромна та ін. / За загальною редакцією В. А. Бурлаки, д-ра с.-г. Наук, професора, академіка АН ВШ України, заслуженого працівника освіти України. Житомир: «Полісся», 2012. 358 с.

Павловська Л.Д., Грабчук І.Ф.. Інноваційна складова зростання ефективності кормовиробництва: моногр. Житомир: Вид-во «Полісся», 2012. С. 161–164.

Зінченко О.І., Демидась Г.І., Січкарь А.О. Кормовиробництво: Навчальне видання. 3-е вид., перероб. Вінниця: ТОВ «Ніланд-ЛТД», 2014. 516 с.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-23.12- 05.01/201.00. I/М/ВК2.3-01-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 20 / 20

Баланчук І. М. Кормові ресурси у тваринництві : конспект лекцій, 2015. К.: НУБіП України. 342 с.

Зінченко О.І., Демидась Г.І., Січкарь А.О. Кормовиробництво: навчальне видання.-В.:ТОВ «Нілан-ЛТД», 2014. 516 с.

Демидась Г.І., Квітко Г.П. Багаторічні бобові трави як основа природної інтенсифікації кормовиробництва: навчальний посібник К.:ТОВ «Нілан-ЛТД», 2013. 322 с.

Зінченко О. І. Кормовиробництво: Навчальне видання. — 2-е вид., доп. і перероб. К.: Вища освіта, 2005. 448 с.

13. Інформаційні ресурси в Інтернеті

Міністерство аграрної політики та продовольства України. Офіційний сайт. URL: <https://minagro.gov.ua>

Укрпатент <http://www.uipv.org/>

Сайт Європейського союзу. URL: <http://europa.eu/>

Національна бібліотека ім. В. І. Вернадського. URL :
<http://www.nbuv.gov.ua/>

<http://buklib.net/books/34611/>

<http://lib.chdu.edu.ua/pdf/posibnuku/246/21.pdf>

[https://agrosience.com.ua/sites/default/files/library/files/user585/kormovyrobny
c tvo.pdf](https://agrosience.com.ua/sites/default/files/library/files/user585/kormovyrobny%20c%20tvo.pdf)